

Ömer Tuğrul ZOR

Kamu İhale Uzmanı

Bora YOSUNKAYA

Kamu İhale Kurumu E. Hukuk
Danışmanı

Kamu İhale Kurulu ve Danıştay Kararları Işığında

100 soruda

Kamu İhalelerine

Katılmaktan Yasaklama

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX

A- Genel Olarak Kamu İhalelerine Katılmaktan Yasaklama Kararı ve Tabi Olduğu Hukuki Rejim

1- İdarelerce verilen kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama yaptırımının hukuki niteliği nedir?	1
2- İhalelere katılmaktan yasaklama yaptırımının tabi olduğu ceza hukuku ilkeleri nelerdir?	3
3- Mahkemelerce verilen yasaklama kararının hukuki niteliği nedir? ...	10
4- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun hangi maddelerinde kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama yaptırımı öngörülmektedir?	12

B- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci Maddesi Kapsamında İhaleye Katılamayacak Olanların İhaleye Katılımı Halinde Uygulanacak Hükümler

5- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesine göre hiçbir şekilde ihalelere katılamayacak olanlar kimlerdir?	23
--	----

-
- 6- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesine göre ihalelere katılamayacak durumda olan isteklilerin ihalelere katılması halinde uygulanacak yaptırımlar nelerdir? 24
- 7- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince ihalelere “dolaylı katılım” dan ne anlaşılması gerekir? 26
- 8- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “4734 sayılı Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar” ifadesindeki “diğer kanunlar” ibaresi ile hangi kanunlar kastedilmektedir?.....31
- 9- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “3713 Sayılı Terörlü Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanlar” ifadesindeki “hükümlü bulunanlar” ibaresinden ne anlaşılması gerekir?..... 34
- 10- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlardan dolayı hüküm giyenlere yönelik ihalelere katılma yasağı ne zaman başlayacaktır? ..35
- 11- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen suçlardan dolayı hüküm giyenlere yönelik ihalelere katılma yasağı ne zaman sona erecektir? 36
- 12- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “hileli iflas” hangi hallerde gerçekleşir?.....39
- 13- İhaleyi yapan idarenin ortaklık ilişkisinin bulunduğu şirketler o idarenin ihalelerine katılabilir mi?..... 40
- 14- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde “dolaylı olarak” ihaleye katılımın belirlenmesinde yasaklı ortakların hisse oranları toplanacak mıdır? 45
- 15- Kamu görevinden ayrılanlar ayrıldıkları kurumun ihalesine katılabilecek midir? 48

- 16- Milletvekilleri kamu ihalelerine katılabilir mi? 53
- 17- Aynı holding bünyesinde bulunan şirketlerden biri hakkında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilmesi holding bünyesindeki diğer şirketlerin kamu ihalelerine katılmasına engel teşkil edecek midir?.....55
- 18- Mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen veya ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş veya meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilen isteklilerin ihaleye katılımı halinde haklarında yasaklama kararı verilecek midir? 58
- 19- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10 ve 11 inci maddesinde belirtilen suçlardan dolayı hüküm giyen ancak hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen kişiler ihalelere katılabilecek midir?..... 60
- 20- İhale konusu işin danışmanlık hizmetlerini yapan yükleniciler o işin ihalesine, ihale konusu işin yüklenicileri de o işin danışmanlık hizmeti ihalelerine katılabilir mi? Katılmaları halinde tatbik edilecek yaptırımlar nelerdir?.....65

C-İhalelere Katılmaktan Yasaklama Kararının Şirket Ortakları ve Temsilcilerine (Müdürleri, Yönetim Kurulu Üyeleri ve Vekilleri) Etkileri

- 21- İhale tarihi itibarıyla müdürü hakkında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı bulunan şirket 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerin ihalelerine katılabilecek midir?..... 69
- 22- Hakkında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı bulunan şirket müdürünün vekalet verdiği şahıs şirket adına ihaleye katılabilir mi? Temsil yetkisi verilen vekil yasaklı ise şirket adına sözleşmeyi imzalayabilir mi, imzalamışsa yapılacak işlem ne olmalıdır? 72
- 23- İhalelere katılmaktan yasaklama kararı verilen kişi dışında bu kişilerin hangi gerçek/tüzel kişi ortakları veya ortaklıkları hakkında yasaklama kararı verilecektir? 77

- 24- Tüzel kişi isteklilerin ortakları hakkında kamu davası açılmış olması tüzel kişinin ihaleye katılmasına engel teşkil edecek midir? İstekliler, haklarında kamu davası açılan temsilcileri veya vekilleri vasıtasıyla ihalelere katılabilir mi? 79
- 25- İhale evrakında imzası yer almayan ancak hakkında yasaklama kararı bulunan müdürü haiz şirket ihaleye katılamayacaklar kapsamında değerlendirilecek midir?.....81

D- İhale Sürecinde Yasak Fiil veya Davranışlarda Bulunması Sebebiyle Uygulanacak Yasaklama Hükümleri

- 26- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 17 nci maddesinde yer alan yasak fiil veya davranışlarda bulunanlar hakkında uygulanacak yaptırımlar nelerdir? 83
- 27- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 17 nci maddesinin uygulanmasında “ihale süreci” ne zaman başlayıp sona erer?..... 86
- 28- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 17 nci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlar aynı zamanda 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu anlamında suç mudur? Suçun oluşmaması yasaklama kararı verilmesine engel teşkil edecek midir? 87
- 29- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekaleten birden fazla teklif vermek fiil veya davranışı hangi hallerde gerçekleşir? 89
- 30- 4734 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “ihale kararını etkileyecek davranışta bulunmak” ile ne kastedilmektedir? Hangi hallerde bu fiil ve davranışın gerçekleştiğinden bahsedilebilir? 96
- 31- Kısmi teklife açık ihalelerde ortakları ve yöneticileri aynı olan iki firmanın ayrı kısımlara teklif vermesi 4734 sayılı Kanunun 17 inci maddesinin (d) bendi çerçevesinde yasak fiil veya davranış olarak değerlendirilecek midir?..... 99

- 32- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre sahte belge ve sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek yasak fiil veya davranışı hangi hallerde oluşur? 106
- 33- 4734 sayılı Kanunun 17 nci maddesi gereğince ihale sürecinde yasak fiil ve davranışta bulunanlar hakkında yasaklama işleminin tesis edilmesi aynı zamanda teminatın gelir kaydedilmesini gerektirecek midir? 109

E- Kamu İhale Sözleşmesinin İmzalanmaması Sebebiyle Yasaklama

- 34- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 58 inci maddesinde belirtilen usulüne uygun sözleşme imzalamama sebebiyle yasaklamadan ne anlaşılması gerekir?..... 115
- 35- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10 uncu maddesinin 6 ncı fıkrasına göre ihale üzerinde kalan isteklinin, taahhüt edilen hususlara ilişkin belgeleri süresi içinde ihaleyi yapan idareye sunmaması veya gerçeğe aykırı hususlar içeren taahhütname sunması halinde hangi yaptırımlar uygulanacaktır?.....118
- 36- Üzerine ihale yapıldığı halde usulüne uygun sözleşme yapmayanlar hakkında uygulanacak yaptırımlar nelerdir? 125

F- Yasaklama Kararlarının İhale ve Sözleşme Sürecine Etkisi

- 37- İhale süreci içerisinde gerçekleşen yasak fiil ve davranışın sözleşme imzalanmasından sonra tespit edilmesi halinde uygulanacak işlemler nelerdir? 133
- 38- İhale veya son başvuru tarihinden sonra ancak sözleşmenin imzalanmasından önce haklarında yasaklama kararı tesis edilen aday ve istekliler hakkında tesis edilecek işlemler nelerdir?. 136
- 39- Yasaklılık sorgusunun hangi aşamada ve kimler hakkında yapılması gerekir? Yasaklı olduğu tespit edilenler hakkında tesis edilecek işlemler nelerdir? 138

- 40- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa göre imzalanan sözleşmelerin uygulanması sırasında suç teşkil eden yasak fiil veya davranışlarda bulunmaları nedeniyle haklarında kamu davası açılan yükleniciler kamu ihalelerine katılabilecek midir?..... 143
- 41- Sözleşme imzalanırken yasaklı olunmamasına rağmen, sözleşme imzalandıktan sonra yasaklanılmasının imzalanan sözleşmeye etkisi nedir? 146
- 42- İhale süreci içerisinde vuku bulan ancak sözleşmenin ifa edilmesinden, taahhüdün tamamlanmasından sonra tespit edilebilen yasak fiil ve davranışta bulunanlar hakkında yapılacak işlemler nelerdir? 153

G- Doğrudan Temin Yöntemiyle Yapılan Alımlarda Yasaklama Kararları ve Etkileri

- 43- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesi gereğince “Doğrudan temin” yöntemiyle ihtiyaçların karşılanması sırasında yasak fiil ve davranışta bulunulması halinde uygulanacak işlem nedir?..... 155
- 44- Haklarında kamu davası açılan veya yasaklama kararı tesis edilen istekliler doğrudan temin yoluyla yapılacak mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine iştirak edebilir mi? 157
- 45- Doğrudan teminle yapılan bir alımdaki fiil ve davranışları sebebiyle hakkında kamu davası açılan kişi kamu ihalelerine katılabilecek midir? 160
- 46- Doğrudan teminde ihaleye fesat karıştırma suçu oluşur mu? 164

H- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununun 59 uncu Maddesi Uyarınca Haklarında Kamu Davası Açılanların İhaleye Katılımı

- 47- Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenlerin ihalelere katılamayacağına ilişkin hüküm Anayasaya aykırı mıdır? Haklarında kamu davası açılanların ihalelere katılamamasının hukuki niteliği nedir? 169

- 48- Haklarında kamu davası açılanların ihalelere katılmaları halinde tesis edilecek işlem nedir? 174
- 49- Haklarında kamu davası açılanların kamu ihalelerine katılmaktan yasaklılıkları hangi tarihten itibaren başlayacaktır? ... 185
- 50- İhale tarihi itibarıyla haklarında kamu davası açılmış bulunan şirket ortaklarının, kamu davası açılmasından önce hisselerini devretmesi, ancak hisse devrinin ihale tarihinden sonra tescil edilmesi halinde ihale dışı bırakılacak mıdır? 188
- 51- Hakkında kamu davası açıldığı halde ihaleye katılan istekli üzerinde ihalenin kalması ve sözleşmenin imzalanması halinde uygulanacak işlemler nelerdir? 194
- 52- İhaleye fesat karıştırma dışındaki suçlar dolayısıyla haklarında kamu davası açılanlar yasaklılar siciline işlenecek midir? 196
- 53- Haklarında kamu davası açılanlar alt yüklenici olabilir mi? 197
- 54- Kamu davası açılmasının ihaleye katılıma engel teşkil edebilmesi için 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 17 nci maddesinde sayılan fiillerden kaynaklanması mı gerekmektedir? ..200
- 55- Haklarında kamu davası açılanların ilk derece mahkemelerince beraatlerine karar verilmesi halinde bu kişiler yasaklılık sicilinden silinecek midir? 204
- 56- Haklarında kamu davası açılanların Kamu İhale Kurumu tarafından tutulan yasaklılık listesinde yer almamaları halinde yapılacak işlem nedir? 212

I- Yasaklama Hükümleri Çerçevesinde Ortak Girişimler

- 57- Ortak girişimi oluşturan ortaklardan birinin yasak fiil ve davranışta bulunması halinde diğer ortaklar hakkında da yasaklama kararı verilecek midir? 219
- 58- İş ortaklığını oluşturan ortaklardan birinin diğer ortağın iş ortaklığına ilişkin hisselerinin bir kısmını devralması sözleşmenin devri olarak değerlendirilebilir mi? Bu durumda iş ortaklığı hakkında yasaklama kararı verilecek midir? 225

- 59- Ortak girişimlere yönelik sözleşmenin devrine ilişkin yasağın değerlendirilmesinde, ortak girişimi oluşturan ortakların tamamının mı, yoksa devreden veya devralan ortağın mı son üç yıl içinde sözleşme devir edip etmediği dikkate alınacaktır? 229
- 60- İhale tarihinden önce hakkında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı bulunan ortak girişim ortağının ihaleye katılımı halinde diğer ortak tarafından sunulan geçici teminat gelir kaydedilecek midir? 231

İ- İhale Sürecinde Görev Alan İdare Görevlilerinin Sorumluluğu

- 61- Hakkında kamu davası açılan kamu görevlisi ihale sürecinde ihale komisyonu üyeliği ve benzeri görevlerde bulunabilir mi? 235
- 62- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre zorunlu olduğu halde ilan yapılmaksızın ihale yapılması ihaleye fesat karıştırma suçunu oluşturur mu? 237
- 63- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 5 inci maddesinde belirtilen temel ilkeler ile 62 nci maddesinde yer verilen kurallara ilişkin olarak ihale sürecinde görev alan ilgililerin sorumluluğu nedir? 241
- 64- İdarelerce tesis edilen ihalelere katılmaktan yasaklama işleminin yargı organlarıncı iptal edilmesi halinde işlemi tesis eden idarenin ve idare görevlilerinin tazminat sorumluluğu var mıdır? 245

J- İdarelerce Verilecek Yasaklama Kararlarının Uygulanmasında İzlenecek Usul ve Esaslar

- 65- İhalelere katılmaktan yasaklama kararı hangi makam tarafından verilecektir? 251
- 66- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre aday, istekli veya istekli olabilecekler dışında yer alan kişiler hakkında yasaklama işlemi tesis edilebilir mi? 254

- 67- Yasaklama yaptırımının ortak/ortaklıklara teşmilinde hangi tarihin esas alınması gerekmektedir? 257
- 68- Yasaklılık süresi hangi kriterlere göre belirlenecektir? 259
- 69- Aynı idare tarafından aynı istekli hakkında birden fazla yasak fiil ve davranıştan dolayı tek bir yasaklama kararı mı yoksa birden fazla yasaklama kararı mı tesis edilecektir?..... 262
- 70- Yasaklama işleminin tesisindeki 45 günlük sürenin hukuki niteliği nedir? 264
- 71- Hangi hallerde süresiz yasaklama kararı verilebilir?..... 265
- 72- İhalelere katılmaktan yasaklama kararlarına yönelik mahkemelerce verilen yürütmenin durdurulması kararları üzerine yasaklılar listesinden çıkarılmada izlenecek usul nedir? 267
- 73- Kamu İhale Kurumu tarafından tutulan ihalelere katılmaktan yasaklılar listesinden çıkarılma hangi hallerde mümkündür?..... 268

K- Şirketlerin Birleşmesi, Devralınması ve Tür Değiştirmesinin Yasaklama Kararlarına Etkisi

- 74- Hakkında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı bulunan şirketin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre tür değiştirmesi yasaklılığı sona erdirir mi? 273
- 75- Yasaklama kararından sonra gerçekleşen birleşme ve devralmaların yasaklama kararı üzerine etkisi nedir? 275

L-4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa İlişkin Yasaklama Hükümleri

- 76- İdarenin sözleşmeyi feshetmesi halinde yasaklama kararı verilecek midir? 281
- 77- Yüklenicinin sözleşmeyi feshetmesi halinde hakkında yasaklama kararı verilecek midir? 283
- 78- Mücbir sebeplerden dolayı sözleşmenin feshi halinde yüklenici hakkında yasaklama kararı verilecek midir? 284
- 79- Alt yüklenicilerin 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 25 inci maddesinde belirtilen yasak fiil ve

davranışlarda bulunmaları halinde haklarında yasaklama kararı verilebilir mi?.....	286
80- Alt yükleniciler tarafından gerçekleştirilen yasak fiil veya davranışlar nedeniyle yüklenici hakkında yasaklama kararı verilebilir mi?.....	289
81- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 16 ncı maddesine göre sözleşme devirlerine ilişkin geriye doğru üç yıllık süre devreden ve devralan gerçek/tüzel kişilerin her ikisini de kapsayacak mıdır?	291
82- 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 15 inci maddesine aykırı olarak sözleşmede değişiklik yapılması yasak fiil ve davranış kapsamında değerlendirilebilir mi?	296
83- Sözleşme konusu malın muayene ve kabul komisyonunca kabul edilmemesi yüklenici hakkında yasaklama kararı verilmesini gerektirir mi?	298
84- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesine göre yapılan ihaleler sonucunda imzalanan sözleşmelerde 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 26 ncı maddesine göre kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilecek midir? ..	302
85- Sözleşmeye taraf olan yüklenici dışında, ihaleye iştirak eden bazı isteklilerin aralarında anlaşma yapılarak ihaleye fesat karıştırdıklarının, sözleşmenin imzalanmasından sonra anlaşılması sözleşmenin feshini gerektirir mi?	306
86- İhaleye sunulan iş deneyim belgesi sahibi şirket ortağının, hisse oranını teminat süresince muhafaza etmemesi yasaklamayı gerektirir mi?	309

M- Yasaklama Kararlarına Karşı Başvuru Yolları

87- Yasaklama işlemine karşı itirazın şikâyet yoluna başvurulabilir mi?.....	313
88- Haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı bulunan gerçek/tüzel kişilerin itirazın şikâyet ehliyeti var mıdır?.....	315
89- Yasaklama kararlarına karşı hangi tür davalar açılabilir?	318
90- Yasaklama işlemine karşı hangi mahkemede dava açılabilir?	319

- 91- Yasaklama işlemine karşı açılacak davalarda yetkili mahkeme nasıl tespit edilir?.....319
- 92- Yasaklama işlemine karşı açılacak davalarda dava açma süresi ne kadardır?..... 320
- 93- Dava açma süresi hangi tarihten itibaren başlar?..... 320

N- Diğer

- 94- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmayan ihalelerde yasaklama kararı verilebilir mi?..... 323
- 95- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunundan istisna tutulan ihalelerde ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri uygulanacak mıdır? 325
- 96- İhalenin iptal edilmesinin yasaklama kararına etkisi nedir? 329
- 97- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 58 inci ve 4735 sayılı Kanunun 26 ncı maddelerinde yer alan “aynı idare” kavramından ne anlaşılması gerekir? 331
- 98- 4734 sayılı Kanunun 61 inci maddesinde yer alan bilgi ve belgeleri açıklama yasağı kimleri hedef almaktadır? 333
- 99- Hakkında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmiş bir firmaya ait ürünlerin satılması halinde tesis edilecek işlemler nelerdir? 335
- 100- .....
Yasaklamalara ilişkin olarak Kamu İhale Kurumunun görevi nedir? 337
- KAYNAKÇA 347